

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 08.07072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
Державні і муніципальні фінанси
на тему: «**Майнові податки в системі доходів бюджету**»

Виконавець:

студент 62 гр. ЦЗФН факультету
Музика Л. О.

/підпис/

Науковий керівник:

_к.е.н.,доц.. Слатвінська М. О.

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Одна з важливих передумов становлення демократичної держави – це розвиток місцевого самоврядування. При цьому функціонування бюджетної системи має здійснюватись на засадах децентралізації, яка є фундаментальною основою забезпечення незалежності та життєздатності органів місцевої влади. Ефективна діяльність органів місцевого самоврядування неможлива без достатнього обсягу фінансових ресурсів, які формуються за рахунок власних податкових доходів місцевого бюджету. Тому в більшості розвинутих країн світу основою фінансової незалежності місцевої влади слугують місцеві податки та збори, основними серед яких прийнято вважати майнові податки. На сьогодні формування дохідної частини бюджетів місцевого самоврядування в нашій державі відбувається за рахунок загальнодержавних податків та міжбюджетних трансфертів, а обсяг власних доходів місцевих бюджетів незначний.

Саме такий стан місцевих фінансів потребує кардинальної зміни підходів до зміцнення власної дохідної бази місцевих бюджетів шляхом удосконалення оподаткування майна. Зазначені аспекти зумовлюють актуальність обраної теми магістерської роботи, визначають мету, об'єкт та предмет дослідження.

Мета дослідження - аналіз чинної практики обчислення та справляння майнових податків, обґрунтування теоретичних засад майнового оподаткування в Україні, з'ясування його ролі у формуванні власної дохідної бази органів місцевого самоврядування й окреслення напрямків вдосконалення.

Завдання дослідження:

- дослідити теоретичні основи майнового оподаткування, уточнити його економічну природу і місце в доходах бюджетів;
- узагальнити особливості функціонування майнового оподаткування на сучасному етапі, визначити виконувані ним функції;

- дослідити механізм функціонування майнових податків і виявити їх недоліки;
- розглянути організаційно-правові основи забезпечення вітчизняного майнового оподаткування;
- проаналізувати джерела сплати майнових податків;
- дослідити практику оподаткування власників транспортних засобів;
- узагальнити зарубіжний досвід майнового оподаткування та сформулювати пропозиції щодо його використання у вітчизняній практиці;
- розробити пропозиції щодо удосконалення механізму обчислення і сплати майнових податків.

Об'єкт дослідження - формування доходів місцевих бюджетів за рахунок майнових податків та особливості функціонування майнового оподаткування.

Предмет дослідження - відносини, які виникають у процесі сплати майнових податків та формування дохідної частини місцевих бюджетів в Україні.

Методи дослідження. В процесі дослідження використано діалектичний метод пізнання та системний підхід, що дало змогу комплексно дослідити питання майнового оподаткування у їх розвитку, взаємозв'язку та взаємозалежності, виявити закономірності та тенденції, притаманні цим податкам. Також використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, що забезпечило вирішення поставлених завдань. Під час аналізу майнового оподаткування використовувались прийоми статистико-економічного методу, а саме: порівняння, групування, середніх величин, показники варіації, графічного зображення та табличного подання результатів дослідження.

Інформаційна база дослідження - праці провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, класиків економічної теорії, що досліджували проблеми майнового оподаткування зокрема; законодавчі та нормативно-правові акти з

зазначеної проблематики незалежної України, країн Східної Європи та СНД; відомчі та статистичні дані Міністерства фінансів України, Державної фіскальної служби, дані Державної казначейської служби та Державної служби статистики України; ряд законодавчих актів, визначальними серед яких є Податковий кодекс України, Бюджетний кодекс України, Митний кодекс України та інші.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (71 найменування). Загальний обсяг роботи становить 93 сторінки. Основний зміст викладено на 84 сторінках. Робота містить 10 таблиць, 15 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 тези: Музика Л. О. Майнові податки в Україні: проблеми і перспективи // матеріали конференції за результатами участі в студентській конференції «Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи» 20-24 листопада, ОНЕУ, Одеса, 2017 рік.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МАЙНОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ»**. У першому розділі досліджено сутність та концептуальні основи майнового оподаткування. Ретроспективу і тенденції світового досвіду майнового оподаткування, а також організаційно-правові основи забезпечення вітчизняного майнового оподаткування.

У другому розділі **«ПРАКТИКА І ПРОБЛЕМАТИКА ОПОДАТКУВАННЯ МАЙНА В УКРАЇНІ»** досліджено практику і проблематику майнового оподаткування в Україні. Здійснено моніторинг фіскального значення податків на майно у системі фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування і проведено аналіз практики оподаткування власників транспортних засобів. Крім того виявлено реалії і проблеми оподаткування нерухомості. проаналізовано

У третьому розділі «**ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МАЙНОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ**» У третьому розділі запропоновано основні напрями удосконалення майнового оподаткування з урахуванням зарубіжного досвіду.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. В процесі дослідження виявлено недоліки в оподаткуванні майновими податками серед яких можна назвати: не враховується територіальне розташування нерухомості; прирівняне обкладення нежитлової нерухомості суб'єктів господарювання, використання якої призводить до одержання прибутку, і фізичних осіб, у яких в більшості випадків нежитлова нерухомість використовується на неприбуткові господарські цілі (господарські споруди на дачах і у приватному секторі тощо); використовується пільговий підхід до власників кількох об'єктів нерухомості; базою для нарахування податку залишається площа об'єкту нерухомого майна, тобто, в механізм розрахунку податку не закладена ринкова вартість нерухомості.

2. Моніторинг майнових податків у системі фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування засвідчив, що питома вага податків на майно (плата за землю, транспортний податок, податок на нерухомість) постійно зростає. Спостерігається тенденція до збільшення частки доходів у місцевих бюджетах за рахунок загальнодержавних податків, однак їх частка постійно скорочується через спрямування коштів до державного бюджету, що суперечить принципам децентралізації економіки країни.

3. Для узгодження інтересів платників податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, й територіальних органів державної влади та місцевого самоврядування важливо дотримуватися диференційованого підходу до об'єктів оподаткування. Для оцінювання вартості майна з метою оподаткування доцільно застосовувати коригуючі коефіцієнти, які

враховують район розміщення житлової нерухомості, віддаленість від центру, інтенсивність транспортного руху, якість побудови, технічний стан, тип будівельних конструкцій, дизайн, наявність додаткових приміщень тощо. Організаційно-правове забезпечення оцінювання об'єктів нерухомості потребує системного вирішення взаємопов'язаних завдань, до яких належать: ідентифікація об'єктів, які підлягають оцінюванню; визначення прав власності; вибір мети і методу проведення оцінювання; встановлення дати, на яку проводиться оцінювання.

4. Обґрунтовано необхідність реформування майнового оподаткування шляхом удосконалення податку на нерухомість, який дасть змогу суттєво збільшити надходження до місцевих бюджетів та забезпечить децентралізацію перерозподілу фінансових ресурсів держави.

5. На державному рівні доцільно розробити науково обґрунтовану уніфіковану методику оцінювання вартості об'єктів майна. В умовах фінансової децентралізації удосконалення технології справляння податку на нерухоме майно дасть змогу збільшити фінансування житлово-комунального господарства в сегменті капітального будівництва об'єктів житла, що позитивно вплине на соціально-економічний розвиток

6. До основних шляхів підвищення ефективності застосування транспортного податку в Україні доцільно віднести наступні: відносити до об'єктів оподаткування не тільки «розкішних» автомобілів, а й інші транспортні засоби масового попиту; варто у якості бази оподаткування додатково використовувати об'єм викиду вуглекислого газу, що є основною проблемою, яка стосується власників транспортних засобів; застосування прогресивної шкали оподаткування; доцільним буде застосування таких баз оподаткування: - для наземних транспортних засобів, що мають двигуни внутрішнього згорання – обсяг циліндрів двигуна; - для транспортних засобів з електродвигунами, з гібридними двигунами, а також яхт, суден вітрильних, моторних човнів і катерів – потужність двигуна; - для водних транспортних засобів у разі відсутності двигуна – довжина корпусу.

АНОТАЦІЯ

Музика Л. О. «Майнові податки в системі доходів бюджету»,
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі
спеціальності «8.07072 Фінанси, банківська справа та страхування» за
магістерською програмою «Державні та муніципальні фінанси», Одеський
національний економічний університет
м. Одеса, 2018 рік

У роботі розглядаються теоретичні аспекти майнового оподаткування, уточнюється економічна природа цього виду оподаткування і його місце в доходах бюджетів та особливості функціонування майнового оподаткування на сучасному етапі.

Проаналізовано механізм функціонування майнових податків їх роль у формуванні доходів бюджету, джерела сплати, виявлено недоліки, узагальнено зарубіжний досвід майнового оподаткування.

Запропоновано шляхи удосконалення механізму обчислення і сплати майнових податків та сформульовано пропозиції щодо використання у вітчизняній практиці зарубіжного досвіду майнового оподаткування.

Ключові слова: податок, майно, майнове оподаткування, транспортний податок, плата за землю, доходи бюджету.

ANNOTATION

Music L. A. «Property taxes in the system of budget revenues»,
Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty «8.07072 Finance,
Banking and Insurance» under the master's program «State and Municipal
Finance», Odessa National Economic University
Odessa, 2018

The work deals with the theoretical aspects of property taxation, specifies the economic nature of this type of taxation and its place in budget revenues and the peculiarities of the functioning of property taxation at the present stage.

The mechanism of the functioning of property taxes, the source of payment, deficiencies were identified, the foreign experience of property taxation is generalized.

The ways of improving the mechanism of calculation and payment of property taxes are proposed, and proposals are made regarding the use in foreign practice of property taxation of domestic practice.

Keywords: tax, property, property taxation, transport tax, payment for land, budget revenues.